

Elsäkerhetsverkets författningssamling

ISSN 1103-405X

Ansvarig utgivare: Carina Larsson

Elsäkerhetsverkets föreskrifter om behörighet för elinstallatörer

beslutade den 28 september 2007.

Med stöd av 3, 4, 8, 9, och 15 §§ elinstallatörsförordningen (1990:806) meddelar Elsäkerhetsverket följande föreskrifter¹.

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om krav på utbildning och praktik för behörighet att utföra elinstallationsarbete på elektriska starkströmsanläggningar samt om erkännande av yrkeskvalifikationer för sådan behörighet.

Föreskrifterna gäller inte elinstallationsarbete på fartyg, luftfartyg eller spårbundna fordon. I fråga om andra fordon än spårbundna gäller föreskrifterna endast i den omfattning som anges 4 § 4.

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter avses med

Anpassningsperiod: utövande av elinstallationsarbete under överinseende av en behörig elinstallatör.

EES: Europeiska Ekonomiska Samarbetsområdet

Högspänningsanläggning: anläggning för nominell spänning över 1000 V växelspanning eller 1 500 V likspänning.

Lågspänningsanläggning: anläggning för nominell spänning upp till och med 1000 V växelspanning eller 1 500 V likspänning.

Lämplighetsprov: ett prov som endast gäller sökandens yrkeskunnighet i elinstallationsarbete.

Övriga begrepp som används i dessa föreskrifter har samma betydelse som i 2 § elinstallatörsförordningen (1990:806).

¹ Jfr rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer (EGT L 255, 30.09..2005, s 0022-0142, Celex 32005L0036).

Elinstallationsarbete som får utföras utan krav på behörighet

3 § Följande elinstallationsarbeten på starkströmsanläggningar är undantagna från krav på behörighet. Undantaget gäller inte för elinstallationsarbete som utförs i miljöer som är explosiva.

1. Byte av elkopplare och anslutningsdon för högst 16A, 400 V vilka ingår i en fast installerad anläggning.

2. Fast anslutning och byte av ljusarmatur i torra icke brandfarliga utrymmen i bostäder.

3. Utförande, ändring eller reparation av anläggning som ingår i skyddsklenspänningskrets med nominell spänning högst 50 V, effekt högst 200 VA och ström begränsad av säkring högst 10 A eller annat överströmsskydd med motsvarande skyddsverkan.

4. Förläggning av värmekabel eller värmefolie i golvvärmeanläggning för skyddsklenspänning med nominell spänning högst 50 V.

5. Tillfällig losskoppling eller anslutning av maskin, apparat, bruksföremål eller annan anordning i ett laboratorium, provrum eller liknande för utbildning, provning, försöksverksamhet eller kontroll.

Elinstallationsarbete som ska utföras av en elinstallatör eller av en yrkesman under överinseende av en elinstallatör

4 § Följande arbeten på starkströmsanläggningar ställer krav på behörighet.

1. Utförande, ändring eller reparation av en fast installerad anläggning.

2. Fast anslutning av eller losskoppling av en fast ansluten maskin, apparat, bruksföremål eller en anordning så som industrimaskin eller lyft- och transportanordning.

3. Utförande, ändring eller reparation av en tillfällig anläggning där arbetet kräver verktyg.

4. Utförande, ändring eller reparation av anläggning på fordon och dess påbyggnad när anläggningen kommer att anslutas till ett yttre nät med en nominell spänning överstigande 50 V och arbetet utförs av någon annan än tillverkaren eller leverantören av fordonet eller dess påbyggnad. Detta gäller inte för den elektriska anläggning som fordras för fordonets drift.

Behörigheter

5 § En behörighet gäller till det år innehavaren fyller 67 år. Behörigheten kan efter ansökan hos Elsäkerhetsverket förlängas med fem år i taget.

Allmänna behörigheter

AB, gäller för alla elinstallationsarbeten.

ABL, gäller för alla elinstallationsarbeten på lågspänningsanläggningar.

ABH, gäller för alla elinstallationsarbeten på högspänningsanläggningar.

Begränsade behörigheter

BB1, gäller för vissa elinstallationsarbeten på lågspänningsanläggningar.

Behörigheten omfattar följande

- uppsättning och flyttning i befintlig gruppleddning av enstaka ljusarmatur, installationsströmställare och uttag med tillhörande kablar
- fast anslutning och losskoppling av en maskin, apparat, bruksföremål eller annan anordning med tillhörande styr-, regler-, säkerhets- och indikeringsdon samt förläggning och anslutning av kablar som tillhör donen.

BB2, gäller för vissa elinstallationsarbeten på lågspänningsanläggningar .

Behörigheten omfattar följande

- fast anslutning och losskoppling av en maskin, apparat, bruksföremål eller annan anordning med tillhörande styr, regler, säkerhets- och indikeringsdon samt förläggning och anslutning av kablar som tillhör donen.

BB3, gäller för visst slag av arbeten efter bedömning av Elsäkerhetsverket i varje särskilt fall.

Utbildningskrav för allmän behörighet

6 § Elsäkerhetsverket meddelar behörighet om sökanden uppfyller de krav på utbildning och praktik som ställs för den behörighet som ansökan avser.

7 § För allmän behörighet ställs följande krav på utbildning

1. civilingenjörsexamen med elkraftteknisk utbildning, eller
2. högskoleutbildning om lägst 120 poäng med elkraftteknisk inriktning, eller
3. elkraftteknisk utbildning med godkända betyg i eltekniska ämnen från annan högskola, gymnasieskola eller annan minst 2-årig utbildning som ingår i Elsäkerhetsverkets förteckning över godtagna kurser, eller
4. påbyggnadsutbildning för allmän behörighet som elinstallatör med godkända betyg.

8 § För allmän behörighet ställs följande krav på praktik.

Praktik skall förvärfvas under överinseende av en elinstallatör med minst samma behörighet som den sökta. Praktiken skall vara tillräckligt mångsidig för att ge kunskap och praktisk erfarenhet av allmänt förekommande elinstallationsarbete.

För sökanden med utbildning enligt 7 § 1 krävs praktik enligt följande.

För AB krävs en sammanlagd praktiktid om minst tre år varav minst 1 år av praktiken skall utföras på en högspänningsanläggning och minst 1 år av praktiken skall utföras på en lågspänningsanläggning.

För ABL krävs en praktiktid om minst 2 år på en lågspänningsanläggning.

För ABH krävs en praktiktid om minst 2 år på en högspänningsanläggning.

För sökanden med utbildning enligt 7 § 2 krävs praktik enligt följande.

För AB krävs en sammanlagd praktiktid om minst 4 år varav minst ett 1 års praktiktid på en högspänningsanläggning och minst 3 års praktiktid på en lågspänningsanläggning.

För ABL krävs en praktiktid om minst 3 år på en lågspänningsanläggning.

**ELSÄK-FS
2007:2**

För ABH krävs en praktiktid om minst 3 år på en högspänningsanläggning.

För en person med utbildning enligt 7 § 3-4 krävs praktik enligt följande.
För AB krävs en sammanlagd praktiktid om 5 år varav minst 1 år på en högspänningsanläggning och minst 3 år på en lågspänningsanläggning.
För ABL krävs en praktiktid om minst 4 år på en lågspänningsanläggning.
För ABH krävs en praktiktid om minst 4 år på en högspänningsanläggning.

9 § För behörighet BB1 krävs någon av följande utbildningar samt praktik enligt 11 §.

1. Utbildning enligt 7 §, eller
2. utbildning från gymnasieskola eller liknande med godkända betyg i elkrafttekniska ämnen och ellära, eller
3. sjöingenjörs- eller driftingenjörsutbildning med godkända betyg i elkrafttekniska ämnen och ellära, eller
4. annan elkraftteknisk likvärdig utbildning som ingår i Elsäkerhetsverkets förteckning över godtagna utbildningar.

10 § För behörighet BB2 krävs någon av följande utbildningar samt praktik enligt 11 §.

1. Utbildning enligt 7 eller 9 §§, eller
2. specialkurs för behörighet BB2 eller annan utbildning som minst motsvarar specialkursen med godkända betyg i elkrafttekniska ämnen och ellära, eller
3. annan elkraftteknisk likvärdig utbildning som ingår i Elsäkerhetsverkets förteckning över godtagna utbildningar.

11 § Praktik för de behörigheter som anges i 9-10 §§ skall förvärfvas under överinseende av en elinstallatör med minst samma behörighet som den sökta. Praktiken skall vara av den art som den begränsade behörigheten omfattar och vara under minst två år.

12 § Krav på utbildning och praktik för behörigheten BB3 prövas av Elsäkerhetsverket i varje särskilt fall.

Elinstallationsarbetets utförande

13 § Bestämmelser om anställningsförhållande finns i 6 § elinstallatörsförordningen (1990:806). Undantag från anställningsförhållandet föreligger i följande fall.

1. När en elinstallatör eller yrkesman inte är anställd i det företag hos vilket elinstallationsarbete tillfälligt skall utföras och arbetets omfattning är klarlagd innan det påbörjas.
2. När ett elinstallationsföretag tillfälligt eller för ett visst projekt anlitar en yrkesman från ett annat elinstallationsföretag,
3. När en nätägare tillfälligt eller för jourtjänst anlitar en yrkesman från en annan nätägare.

Omfattningen av arbete som sker med stöd av undantagen i första stycket 1-3 skall dokumenteras för att ansvarsförhållandet skall kunna klarläggas.

14 § En elinstallatör skall ha en sådan organisatorisk placering att han kan utöva föreskriven kontroll över de yrkesmän som han har överinseende över.

2 kap. Erkännande av yrkeskvalifikationer och yrkeserfarenhet

1 § Den som har behörighet för att utföra elinstallationsarbete enligt ett examens-, utbildnings- eller annat kompetensbevis som har utfärdats i ett annat EES-land än Sverige skall efter ansökan hos Elsäkerhetsverket meddelas behörighet i Sverige om sökanden uppfyller kraven i 1 kap. 7-12 §§ i dessa föreskrifter.

2 § Avviker den sökandes kunskaper väsentligt från de krav som ställs skall sökanden ges möjlighet att avhjälpa bristen genom att

- a) genomföra en anpassningsperiod om högst tre år, eller
- b) att genomgå ett lämplighetsprov som omfattar kunskap och kändedom om de yrkesregler som är väsentliga för att utföra elinstallationsarbete i Sverige.

3 § Den som uppfyller kraven i 2 kap. 1 § har rätt att utan att ansöka om erkännande av sina yrkeskvalifikationer utföra elinstallationsarbete i Sverige om arbetet är tillfälligt. Med tillfälligt arbete avses arbete som är tidsbegränsat. Arbete som är permanent, regelbundet, eller som är tidsbegränsat men regelbundet upprepas anses inte utgöra tillfälligt arbete.

4 § Den som erhållit yrkeserfarenhet genom att utöva yrkesmässig verksamhet med elinstallationsarbete i ett annat EES-land än Sverige skall efter ansökan hos Elsäkerhetsverket meddelas behörighet i Sverige om sökande uppfyller något av följande krav.

Sökande skall ha arbetat

1. under sex år i följd som egenföretagare eller företagsledare eller,
2. under tre år i följd som egenföretagare eller företagsledare, om sökanden kan visa att han för verksamheten i fråga har genomgått en utbildning på minst tre år, eller
3. under fyra år i följd som egenföretagare eller företagsledare om sökanden kan visa att han för verksamheten i fråga har genomgått en utbildning på minst två år, eller
4. under tre år i följd som egenföretagare eller företagsledare om sökande kan visa att han utövat verksamheten i fråga som anställd under minst fem år, eller
5. under fem år i följd i ledande ställning varav tre år med tekniska uppgifter och med ansvar för minst en avdelning i företaget om sökanden kan visa att han för verksamheten ifråga genomgått en utbildning på minst tre år.

**ELSÄK-FS
2007:2**

De utbildningar som anges i första stycket 2-5 skall styrkas genom ett bevis eller intyg som utfärdats av en behörig myndighet eller yrkesorganisation. I de fall som avses i 1 och 3 får verksamheten inte ha upphört tidigare än tio år före den dag då en komplett ansökan lämnas till Elsäkerhetsverket

5 § Avviker den sökandes yrkeserfarenhet enligt 2 kap. 4 § från de krav på kunskaper som är nödvändiga för att utöva yrkesverksamhet i Sverige kan sökanden avhjälpa bristen genom att slutföra en anpassningsperiod om högst tre år eller genomgå ett lämplighetsprov.

3 kap. Övriga bestämmelser

Ansökan om behörighet

1 § En ansökan om behörighet, erkännande av yrkeskvalifikationer eller yrkeserfarenhet skall ske skriftligt på blankett som fastställts av Elsäkerhetsverket. En ansökan kan endast avse en behörighet.

Ansökan skall innehålla följande.

1. Sökandens namn, folkbokföringsadress samt person- eller samordningsnummer.
2. Styrkta kopior eller avskrifter av betyg om utbildning.
3. Styrkta kopior eller avskrifter av praktikintyg. Intyg om genomförd praktik skall vara utfärdat av den elinstallatör som har haft överinseende över sökandens praktik enligt 6 § elinstallatörsförordningen (1990:806). Intygandet skall ske på blankett som fastställts av Elsäkerhetsverket.

2 § Vid en ansökan om erkännande av utländska yrkeskvalifikationer skall sökanden bifoga en styrkt kopia av examens-, utbildnings-, eller annat kompetensbevis samt i förekommande fall ett intyg om sin yrkeserfarenhet. Bevisen skall vara utfärdade av en behörig myndighet och intyga att den sökandes yrkeskvalifikationer eller yrkeserfarenhet minst motsvarar de krav som ställs av Elsäkerhetsverket för den behörighet som är närmast den sökta.

Anmälan av elinstallationsarbete

3 § Elinstallationsarbete som kräver ny eller ändrad servis eller större utbyggnad av en installerad starkströmsanläggning skall anmälas skriftligt av elinstallatören eller genom dennes försorg till nätägaren innan arbetet får påbörjas.

4 § Elinstallationsarbete enligt 3 kap. 3 § samt arbete som avser mätarsäkring eller elmätare skall skriftligen färdigannälas av en elinstallatör eller genom dennes försorg till nätägaren. Anmälan skall innehålla ett intygande om att elinstallationsarbetet har utförts av elinstallatören eller av en yrkesman anställd i samma företag som elinstallatören.

Undantag

5 § Elsäkerhetsverket får medge undantag från bestämmelserna i dessa föreskrifter.

Ikraftträdande

Dessa föreskrifter träder i kraft den 20 oktober 2007 då Elsäkerhetsverkets föreskrifter (ELSÄK-FS 1996:2) om behörighet m.m. vid elinstallationsarbete samt allmänna råd om tillämpningen av dessa skall upphöra att gälla.

Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om behörigheter som meddelats före den 20 oktober 2007.

**ELSÄK-FS
2007:2**

GUNNEL FÄRM

Horst Blüchert